

Józef Zięba - poeta, prozaik, pamiętnikarz, publicysta, autor wyborów wierszy - ur. 15 sierpnia 1932 r. w Powursku na Wołyniu. Ukończył w 1951 r. Liceum Ogólnokształcące im. Stefana Czarnieckiego w Chełmie, studia polonistyczne w 1955 r. na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim (magisterium u prof. Ireny Sławińskiej). Pod kierunkiem prof. Zbigniewa Raszewskiego uzyskał w 1974 r. doktorat w Instytucie Sztuki PAN w Warszawie. Założyciel i wieloletni kierownik Muzeum im. Józefa Czechowicza w Lublinie.

Wydał siedem tomików wierszy, powieść *Dzierżak*; opowieści lubelskie: *Szklaneczka króla Stasia* (1977, wyd. II 1983), *Wspaniały dar króla i inne lubelskie opowieści* (1996), *Wspaniały dar króla, poeta burmistrz i inne lubelskie opowieści* (2003), *Dzieje jednego obrazu. Opowieść o cudownej ikonie Matki Boskiej Chełmskiej* (2005), *Rozmowy o Józefie Czechowiczu* (2006). *Katolicki Uniwersytet Lubelski. Narodziny Uczelni* (2008).

Cykl wspomnieniowy: *Znad Stochodu. Wspomnienia wołyńskie* (2001), *Miasto ocalenia* (2005), *Lublin - miasto przeznaczenia*, cz. I (2007, wyd. II 2008). Czwarty tom wspomnień jest drugą częścią *Lublina - miasta przeznaczenia*. Obejmuje lata od końca 1967 do roku 1979. Jest to okres przygotowań do otwarcia placówki, budowy pomnika poety, pisanie pracy doktorskiej, udziału w życiu literackim Lublina. Wszystko na tle wydarzeń kulturalnych, politycznych i społecznych kraju wraz z kłopotami życia codziennego rodziny. Czytelnik znajdzie tu też relacje z zagranicznych wojaży na Węgry, do Czechosłowacji, NRD, sowieckiej Ukrainy, a zwłaszcza podróż do Włoch traktowana jako dotarcie do źródeł tradycji kultury śródziemnomorskiej. Tom wzbogaca ponad sto zdjęć żyjących i nieżyjących lubelskich literatów oraz znanych w kraju wybitnych pisarzy występujących w Muzeum im. Józefa Czechowicza. W tomie są też reprodukowane inne dokumenty dotyczące życia literackiego i kulturalnego Lublina.

Piąty tom wspomnień jest trzecią częścią *Lublina - miasta przeznaczenia*. Obejmuje lata od końca 1979 do końca roku 2009. Jest to okres kontynuowania i zakończenia pracy na stanowisku kierownika Muzeum Józefa Czechowicza z dramatycznymi przeżyciami stanu wojennego. Przewyciężanie „podłego czasu” z czynnym uczestnictwem w życiu literackim Lublina, z działalnością w Duszpasterstwie Środowisk Twórczych i z utworzoną wspólnie ze środowiskiem lubelskich plastyków Małą Galerią Grafiki. Czytelnik znajdzie tu relacje z pielgrzymek: w 1983 r. do Rzymu ze spotkaniem na prywatnej audiencji z Ojcem Świętym Janem Pawłem II, w 1986 r. do Lourdes i w 1988 r. do Ziemi Świętej. Na bieżąco zostały zanotowane wrażenia z pobytu w 1992 r. na stypendium w Paryżu, z wojaży w 1987 do Soczi, na Wołyn z odwiedzeniem Powurska (miejsca urodzenia Autora), Maniewicz, cmentarza poległych legionistów w Kostiuchnówce i Łucka oraz w 2001 r. na Litwę - do Kowna, Trok i Wilna. Tom kończy opis doświadczeń związanych z budową własnego domu. Wspomnienia wzbogacają zdjęcia lubelskich i znanych w kraju pisarzy oraz reprodukowane dokumenty dotyczące życia literackiego i kulturalnego Lublina.

Dom Kultury
Lubelskiej Spółdzielni Mieszkaniowej

Wieczór historycznych i literackich wspomnień
doktora

Józefa Zięby

Kresowe powroty

Chełm - miasto ocalenia

Lublin - miasto przeznaczenia

Kresowe powroty - fragmenty

W tym czasie ksiądz Antoni Socha, proboszcz naszej parafii św. Urszuli Ledóchowskiej [w Lublinie] ogłosił, że w lipcu 2001 roku zamierza zorganizować pielgrzymkę do sanktuarium Matki Boskiej Ostrobramskiej i miejsca pierwszych objawień siostry Faustyny Kowalskiej. Pielgrzymka została połączona ze zwiedzaniem Wilna, Kowna, Trok... Natychmiast zgłosiliśmy z Zosią swój udział... „Litwo! Ojczyzno moja! Ty jesteś jak zdrowie”... / „Panno Święta, co Jasnej bronisz Częstochowy / w Ostręj świecisz Bramie!”...

Wilno, druga stolica Rzeczypospolitej Obojga Narodów! Romantyczne Wilno! Mickiewicz, Słowacki, filareci, filomaci z dramatycznymi bohaterami III części „Dziadów”! Od szkoły średniej istnieją „literackim mitem” w mej świadomości. Po latach mit uzupełniłem i wzbogaciłem „żagarystami”: Miłoszem, Zagórskim i Rymkiewiczem, z którymi przyjaźnił się Józef Czechowicz, a ja miałem jeszcze możliwość z nimi się spotkać, niektórych zapraszając na wieczory autorskie do Lublina.

Nie tylko wileńscy poeci przenosili w bezpośrednich kontaktach mi Wilno, ale „wilniuchy”, moi uniwersyteccy wykładowcy i profesorowie, których serdecznie wspominam: Panią Wandę Achrem-Achremowicz prowadzącą proseminarium z literatury na drugim roku studiów, Leokadię Małunowicz, u której zdawałem egzamin z literatury starożytnej, a przede wszystkim moją uniwersytecką „mistrzynię”, profesor Irenę Słwińską, obdarzającą swoich studentów i mnie też przyjaźnią i życzliwością, pod której kierunkiem pisałem pracę magisterską, a ona recenzowała moją pracę doktorską. Występowała też z prelekcjami w Muzeum Czechowicza. We wspomnieniach i przy różnych innych okazjach z wielkim sentymentem przekazywała nam łączące ją z utraconym Wilnem serdeczne uczucia.

Profesor Czesław Zgorzelski, którego znakomitych wykładów słuchałem i zapraszałem do Muzeum Czechowicza do łez się wzruszył na spotkaniu autorskim promującym tom wileńskich wspomnień.

„Wilniuk”, profesor Antoni Maśliński, historyk sztuki, na którego wykładach bywałem, a on zaglądał do Muzeum Czechowicza przy różnych okazjach, głosił, że Wilno jest najpiękniejszym miastem świata, a barok wileńskich kościołów nie ma sobie równych.(...)

Próbowałem zrozumieć dawny i współczesny kompleks Litwinów, sięgający jeszcze chyba czasów obrad lubelskiego sejmiku debatującego nad warunkami zagrożonej Unii. Litwini nie godzili się wówczas, by „koroniarze” uzyskali dostęp do urzędów i godności litewskich dowodząc, iż gdyby do tego doszło: „wrychle naród litewski zetrzeć by się musiał przez obfitość ludzi mądrych, godnych, w narodzie koronnym”. (...) O wspólnej przeszłości i o pogrzebanych mitach Rzeczypospolitej Obojga Narodów myślałem na Rossie przy grobie Marii Piłsudskiej i złożonym tam sercu jej Syna.

30 V 2004 r.- *Przed kilku dniami otrzymałem od p. Ludmiły Siryk książkę zawierającą referaty ze zorganizowanej przed rokiem w Łucku sesji pod Jwsłem: „Ukraińsko-polski konflikt na Wołyniu”. W książce zamieszczono obszernie omówienie moich wspomnień. W Polsce jeszcze nikt tak poważnie ich nie potraktował.*

5 XI 2004 r.- *Otrzymałem dziś już drugi telefon z Łucka z zaproszeniem na autorską prezentację „Znad Stochodu” podczas organizowanej na uniwersytecie międzynarodowej sesji. Nie byłem jeszcze w moim dawnym wojewódzkim mieście, więc z chęcią przyjąłem zaproszenie. Spotkanie ma się odbyć 23 listopada.*

17 XI 2004 r. - *Odebrałem już paszport i Ust z Łucka z zaproszeniem. Telefonicznie potwierdziłem udział w „międzynarodowej” sesji poświęconej ukraińskiej ludności Giełmszczyzny i Podlasia. U nas już prawie zapomniany i przebrzmiały to problem, ale w świadomości pewnych środowisk ukraińskich ciągle istnieje. Niektórzy nawet zgłaszają roszczenia do ziem zamieszkałych przed wysiedleniem przez spory odsetek ukraińskiej ludności. Pamiętają, że Chełmszczyznę i Podlasie przyznano Ukrainie w traktacie brzeskim. (...)*

W dramatyczny ciąg dziejów Wołynia i Ziemi Chełmskiej wplątał się i mój życiorys z Powurskiem, pamięcią dzieciństwa rozpoznającego realia świata i mistykę istnienia; Kowel, Chełm i Łuck z cudowną ikoną Bożej Matki; Stochód i Maniewiczze z pomnikiem Lenina i nieżyjącą już panią Kazimierą, Kostiuchnówka z grobami poległych legionistów. Splot dawnych dziejów, pamięć Rzeczypospolitej Obojga Narodów złączyły się ze współczesnością... (...) Łuck z wielkim litewskim zamczyskiem Lubarta przez sejm unijny w Lublinie z Kijowszczyzną włączony do Korony, zwycięstwo Jana Kazimierza pod Beresteczkiem, Powursk i legionści Piłsudskiego znad Styr i Stochodu, polegli w walce o przywrócenie kresów Rzeczypospolitej Obojga Narodów (z ukochanym przez Marszałka Wilnem) i mój rozpoczęty na Wołyniu życiorys... niech pozostaną we świadomości łaskawego czytelnika już tylko literackim mitem i legendą.

Józef Zięba, *Lublin - miasto przeznaczenia*, cz. III 1979-2009, Polihymia, Lublin 2012, s.397-402

Dom Kultury Lubelskiej Spółdzielni Mieszkaniowej

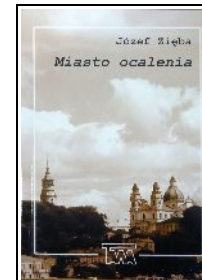
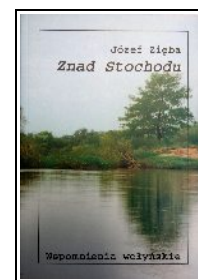
zaprasza na
wieczór historycznych i literackich wspomnień
doktora

Józefa Zięby

Kresowe powroty

Chełm - miasto ocalenia

Lublin - miasto przeznaczenia

Spotkanie odbędzie się
w poniedziałek 4 lutego 2013 r. o godz. 18:00
w Galerii Sztuki Domu Kultury LSM
w Lublinie, ul. K. Wallenroda 4a, tel. 81 743 48 29
www.domkulturyism.pl

W trakcie spotkania będzie można nabyć trzymtomową książkę Józefa Zięby
Lublin - miasto przeznaczenia, Polihymia, Lublin 2012

Wstęp wolny